

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Decisiones Miscellanæ

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio XXXVI. Argumentum. Quia plures rusticorum audiunt Missam in januis Ecclesiæ notantur decem jucunda argumenta, quibus Parochi eos suadebunt Ecclesiam intrare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94626](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94626)

dent. Ad eam clamant. Rustici propè ipsam laborantes terram, eam fodiunt, & è cavernis illis Philippum cum sociis educunt; qui Senas reversus habitum pœnitentiæ in pia Congregatione sumpsit; & in jejuniis, ac mortificationibus usque ad finem vitæ perseverans; culpas in alcarum ludis antea contractas delevit, & meruit morte sancta vitam finire.

D E C I S I O XXXV.

A R G U M E N T U M.

Usura Simoniacæ, & Simonia Usuraria est mutare pecuniam Patrono beneficii, ut cedat mutuanti liberam nominationem ad illud.

S U M M A R I U M.

1. Simonia, ac Usura sine pretio non committitur.
2. Simonia est, si pro commodum temporali detur res spiritualis.
3. Usura semper inest in lucro temporali ob mutuum.
4. Privatio libertatis in re propria est pretio æstimabilis.
5. Mutuare pecuniam cum intentione recipiendi beneficium est Usura Simoniacæ: & utraque in confessione exprimenda.

Antonius promptè mutuatur mille aureos Patrono beneficii, quia donec illos restituat, si beneficium vacaverit, liberam sinit ei nominationem ad illud. Quæritur, an labes aliqua in hoc casu habeatur?

In resolutione hujus casus duæ differentes opiniones repertæ fuerunt; nam alii arbitrati sunt, nullam inesse labem neque Usuræ, neque Simoniz. Alii asseruerunt intrare labem Simoniz, & Usuræ.

Primæ opinionis sectatores, nullam labem in hoc casu recognoscences, ita argumentati sunt. 1. Sicut ad constituendam Simoniam debet aliquod lucrum dari Patrono pro nominatione ad beneficium, ita ad committendam Usuram oportet, ut mutuator aliquod pretio æstimabile consequatur. Reginaldus *dict. lib. 25. num. 189.* & ibi Covarr. & Sot. novissimè Giballin. de Simon. *quæst. 1. §. 1.* Sed in nostro Casu Patronus nullum lucrum accipit, quia totum mutuum restituere debet; nihilque lucratur Antonius, quia gratis & ipse nominare debet ad beneficium. Ergo nulla labes nec Simoniz, nec Usuræ in nostro Casu. ita sentire vult Petr. Navar. de *restitut. lib. 3. cap. 2. num. 270.* Berous in *cap. Ex litteris num. 38. & 39.* De Jure patronatus. Barbosa de Jure Ecclesiast. Univ. *lib. 3. cap. 12. num. 237.* & Diana *part. 1. tract. 8. resol. 61.* Quæ in Coordinato est *tom. 5. tract. 7. resol. 29.*

Contrariæ opinionis defensores probarunt & Simoniam, & Usuram inesse in hoc Casu. Simoniam: 2. Quia semper ea inest, ubi pro temporali commodum datur res spiritualis, ex pacto oneroso, atque obligatione justitiæ. At tale commodum recipit ex mutuo Patronus, qui cedit Jus nominandi ad beneficium Antonio mutuatori. Ergo Simoniam committit. Ita Molina *disp. 310. §. Quo ad ultimum.* Flamin. Parisius de *resign. lib. 14. quæst. 7. num. 5.* & de *Confident. quæst. 36. à num. 27. & seqq.* & Giballinus, qui plurimos DD. ita tenentes allegat, De Simonia *quæst. 16. Consect. 6. per totum.* Usuram autem in hoc Casu committi ostenderunt ex eo, quod Usura est, quan-

do mutuator ex mutuo aliquod temporale consequetur ultra fortem. Sed nominatio ad beneficium includit commodum aliquod temporale: licet enim gratis debeat fieri nominatio, tamen Antonius mutuator potest nominare filium suum, vel fratrem, aut nepotem, & sic domui suæ lucrum asserere. Ergo intrat Usura; prout intrare scripserunt præter DD. à Giballino ubi proximè citatos, Reginald. *d. lib. 25. num. 190.* Trullench. in *Decalog. lib. 7. cap. 19. dub. 7. num. 3.* Rebell. *d. lib. 8. qu. 4. num. 13.* Cardin. del.ugo *d. disp. 25. num. 45.* & Lessius *d. lib. 2. cap. 20. num. 64.*

Hanc opinionem amplexa est Curia Episcopalis, quia si verum amamus, Casus propositus verè continet Usuram Simoniacam, & Simoniam Usurariam; datur enim temporale pro spirituali; mutuator commodum sentit, & mutuarius gravamen ex mutuo reportat, quia privatur libertate nominandi ad beneficium, quem maluerit, & forsitan aliquem ex suis conjunctis, quo excluso, damnum temporale reportabit; & hæc privatio libertatis est pretio æstimabilis; ut bene probat Cardinal. de Lugo *d. disp. 25. à num. 45. & seqq.* Parisius de *Confid. dict. quæst. 36. num. 63.* ubi notat sufficere pactum tacitum, & solam intentionem consequendi beneficium ex mutuo ad causandam Usuram Simoniacam, subdens, utramque circumstantiam esse exprimendam in confessione, quod tradit etiam Navar. *conf. 21. num. 4. de Simon. & Lessius d. lib. 2. cap. 20. num. 64. & 65.*

Neque subsistit argumentum primæ opinionis; siquidem falsa est minor propositio, quod neque mutuans, neque mutuarius commodum, seu lucrum consequatur; nam mutuarius commodum percipit ex receptione mille aureorum, quorum negotiatione lucrum est percepturus; ac etiam mutuans suam utilitatem habet, utendo fructibus juris patronatus, inter quos computatur nominatio, seu præsentatio ad beneficium; Glossa in *cap. Cum olim. Verb. Capitulo. de Major. & Obed. & Glossa ult. in cap. Cum Berthold. De sent. & re judic.* Quapropter in praxi impugnandæ semper sunt hujuscemodi conventiones, ut novissimè, ac doctissimè probat P. Salsas de *Usuris dub. 14. per totum.*

D E C I S I O XXXVI.

A R G U M E N T U M.

Quia plures rusticorum audiunt Missam in januis Ecclesiæ, notantur decem jucunda argumenta, quibus Parochi eos suadebunt Ecclesiam intrare.

S U M M A R I U M.

1. Missa non est audienda in januis Ecclesiæ.
2. Attentio ad Missam an sufficiat externa?
3. Penitentes publici ad januam Ecclesiæ audiunt Missam.
4. Ecclesia orat pro extraneis in ea; non in januis.
5. Aqua benedicta in ingressu Ecclesiæ ad se signandum mos est antiquissimus.
6. Diaboli officium impedire ingressum in Ecclesiam.
7. Introitus in Ecclesiam commendatus in Psalmis.
8. Filii privilegium stare ad mensam Patris.
9. Angeli intrus monumentum Christi: Satellites foras.
10. Prædestinationis signum ingredi Ecclesiam: reprobationis venire ad januam.
11. Nobiles non sunt publice redarguendi, sed suaviter, ac secreto.

Motiva, quibus Laici in Villis persuaderi possunt, ne morentur in januis Ecclesiarum, sed ingrediantur Ecclesias, sacrum Missa Sacrificium audituri, sunt sequentia.

Primum. Quia de hoc extat lex Ecclesiastica prohibitiva in Synodalibus Constitutionibus Patavinis Part. 1. Cap. 10. Vers. Fideles dum rei divina intersunt, fores Ecclesia non occupent. Et dict. part. 1. cap. 11. Vers. Non quis: ubi ita: Non quis sub eadem pena (scilicet interdicti) dum Missa Sacrificio interest, in limine, vel ante fores immoretur, templi vestibulum occupet. At certum est legem hanc non solum obligare ad penam, sed etiam ad culpam; ut docet S. Thom. 2. 2. quæst. 108. art. 4. Sotus de Justit. & Jur. lib. 1. quæst. 6. art. 5. & Fagnan. in cap. si quis. num. 58. in fin. De Regular. tom. 5. pag. 16.

Secundum. Quia, quidquid dicant Theologi de attentione necessaria ad audiendam Missam, an scilicet requiratur interna, vel sufficiat externa, & an sub mortali, vel veniali culpa, ut videre est apud Dianam. part. 3. tract. 4. resol. 101. Quæ in Coordin. est tom. 1. tract. 6. resol. 47. & Tamburin. in Decalog. lib. 3. cap. 2. §. 1. num. 19. negari non potest, immorantes in januis expositos esse periculo multarum distractionum; quarum causa culpabiles coram Deo fieri possunt ex defectu attentionis debitis, & reverentia erga Sacrificium.

Tertium. Quia limen, vel ostium Ecclesie locus est, in quo olim ex Ecclesiasticis Canonibus stare jubebantur Rei gravissimorum criminum, ad agendam publicam Pœnitentiam. Bail. in Summa Concilior. tom. 1. In apparatu de Triplici Verbo Dei pag. 103. Versicul. Duo autem erant genera Pœnitentia; & nunc stare coguntur cum accensis candelis, qui ante contractum Matrimonium Sponsi se carnaliter cognoscunt.

Quartum. Quia, Sancta Mater Ecclesia Deum precatur sua elargiri beneficia non iis, qui in januis, sed qui ingressi sunt Templum sacrum, & intra ejus ambitum continentur, ut in collectis Dedicationis Ecclesie: ibi Ut quisquis hoc Templum beneficia petiturus ingreditur: & ibi Ut quicumque intra hujus Templi ambitum continentur.

Quintum. Quia, qui non ingrediuntur Ecclesiam, vel sistunt in abside, se signare non possunt aqua benedicta, ut ex antiquissimo Ecclesie more faciunt Fideles ad delenda Venialia peccata. Gloss. in cap. Omnis utriusque sexus 12. Verb. omnia de Pœnit. & Remission. & Barbosa de Jure Ecclesiastico Univ. lib. 2. cap. 3. num. 31.

Sextum. Quia commorantes in limine ostii impediunt alios, qui ingressuri sunt Templum sacrum; quod esse officium diabolicum ostendit Catech. Roman. in 6. Petri. Domin. sect. 5. 6. & 7.

Septimum. Quia Regius Psalter pluries hortatur ingressum Templi, non accessum tantummodo ad ostium. Introibo in domum tuam, adorabo ad Templum Sanctum tuum. Psalm. 5. Introite in conspectu ejus in exaltatione. Introite portas ejus in confessione. Psalm. 99.

Octavum. Quia privilegium est filiorum intrare domum Patris, ad ejus Mensam accedere; mancipiorum autem foras stare. Filii tui sicut novella olivarum in circuitu mensæ tuæ. Psalm. 127.

Nonum. Quia mos est Angelorum ingredi; at satellitum stare ad ostium; ut scriptum est de Christi Domini Monumento, quod fuit ty-

lost. Clericali Tom. II. Lib. LX.

pus Ecclesie; nam in eo viderunt mulieres Angelos intus esse; extra autem à Judæis collocati fuerunt satellites, Signantes lapidem cum custodibus, ex Matth. 27. & Marci. 16.

Decimum. Quia imò est signum Prædestinatorum ingredi, reprobos autem attingere januam; ut de Virginibus prudentibus, & fatuis testatur Evangelium dicens de Prudentibus: Et quæ parata erant, intraverunt cum eo ad Nuptias. Matth. 25. De fatuis autem; Domine Domine aperi nobis. ibid.

His motivis dictum fuit, posse per Pastores animarum persuaderi hominibus rudibus, qui solent in januis Ecclesiarum Missam audire, ut intrent Ecclesiam, & devotius audiant. Catech. si qui Viri Nobiles, vel Juvenes audaciores essent, quos non pueret in limine Ecclesie immorari, eos non statim publicè ex Altari reprehendendos; sed secretè summa cum benignitate rogandos esse, notatum fuit, ut velint Templum Domini ingredi; sic enim facile ab eis obeditur Parochis; & eorum exemplo corriguntur rustiores; & ita practitari ab omnibus vehementer Curia Episcopalis exoptat.

DECISIO XXXVII.

ARGUMENTUM.

Quia sub prætecto periculi plures in mutuo committuntur Usuræ; declaratur in hac Decisione, quæ, & quot conditiones requirantur, ut ratione periculi possit exigi lucrum absque labe Usuraria.

SUMMARIUM.

1. Periculi ratione an liceat accipere lucrum ex mutuo?
2. Fidejussor recipere potest lucrum ex fidejussione.
3. Locatio rei periculosa admittit pretium ultra justum.
4. Labor occasione mutui meretur lucrum.
5. Periculum in recuperanda pecunia facit eam minus valere.
6. Affecutionis contractus est licitus cum lucro ultra sortem.
7. Omnis contractus habet suum periculum.
8. Mutui natura destruitur, si lucrum accipiatur.
9. Periculi nomine lucrum habet processum in infinitum.
10. Periculi nomine nihil accipiendum in mutuo.
11. Periculum vel ab extrinseco, vel ab intrinseco quid sit?
12. Lucrum non est licitum in mutuo ob periculum ab intrinseco.
13. Mutuus cum periculo potest recipere cautiones, non autem lucrum.
14. Periculi causa lucrum potest recipi cum quatuor requisitis. Et quæ?
15. Cap. Naviganti. De Usuris declarationes quatuor.
16. Nemo potest esse creditor, & fidejussor ejusdem rei.
17. Locaturi non est illicitum augere pretium locationis.
18. Labor mentis non est pretio æstimabilis.

Successivè ad majorem explicationem materie de Usuris, quæsitum fuit. An liceat recipere lucrum in mutuo ratione periculi.

Ad hoc Quæsitum, Tres opiniones diversas resperi in responsis hujus Cleri. Nam

H 2

Alii